

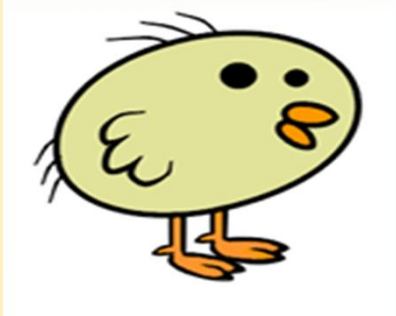

Teksto transformacijos. Maironio posmai, mįslėmis pavirtę

Teresė Hokienė, lietuvių kalbos mokytoja metodininkė

Kužių vidurinė mokykla
2013

Gabus vaikas – tai vaikas, kuris klausia. Jam nuolat kyla klausimų, nes standartiniai paaiškinimai jo neįtikina. Klausinėdamas, ieškodamas atsakymų jis tyrinėja pasaulį, save ir mus – mokytojus. Jam nereikia, kad mes atsakytume. Užtenka nurodyti kelią, kaip ieškoti tiesos. Bet jis tiesą ras savitu būdu, arba jo tiesa bus kitokia negu mūsų. Net eilėraščių išdrįs prakalbinti kitaip.

Anotacija

Pristatoma 12 mįslių, kurias galima naudoti pamokose ar viktorinose, įtvirtinant mokinių žinias apie Maironio poeziją 9-12 kl. Padeda ugdyti kūrybiškumą, skatina džiugias emocijas. Tinka darbui grupėmis. Priklausomai nuo mokinių pasirengimo, galima pateikti tekstus.

1 Mįslė

Eilėraštyje „išbėgiojo“ eilutės ir žodžiai eilutėse.
Atstatykite posmą.4 taškai.

plasnoja Čyrena, sparneliais
vieversiai aukštai Iškilo į dangų
saulė meiliai prašvito Pavasario
Ir vilioja širdį juokiasi

1 Atsakymas

Pavasario saulė prašvito meiliai
Ir juokiasi, širdį vilioja;
Iškilo į dangų aukštai vēversiai,
Čyrena, sparneliais plasnoja.

(Pavasaris)

2 MĪSLĒ

Žiemā vasarā žaliuoju,
apie mane Maironis vis dainuoja.

Šis augals minimas eilēraštyje ir jo pavadinime.

Kas tai?

2 taškai už atsakymā,

jei cituojate ar pasakote eilēraščio pavadinimā

- 4 taškai.

2 Atsakymas: Rūta

Laimužės šviesios ir vilties ji gėlelė.
Tarp **rūtu**, sesute, tu tankiai dūmoji!..
Lietuvei pritinka tik **rūta** meilioji.

(**Rūtu** vainikas)

3 Mįslė:

Pateikiamas atpasakotas Maironio eilėraščio posmas.
Pasakykite eilėraščio pavadinimą.

Pavadinimas – 2 taškai, padeklamuotas posmas – 4 taškai.

Per gaisrą miške pasiklydo.
Negali rasti kelio tamsoje.
Žaibuoja per ilgai ir baisiai.
Vis tiek iš miško neišeisi.

3 Atsakymas

Klaidu tarp miškų !
Vien tik ugnys gaisrų
Per Lietuvą kelią parodo.
Užtemęs dangus
Mėto tankius žaibus;
Beklaidžiot svečiams nusibodo.

(Milžinų kapai)

4 Mįslė

Labai mylima, visada šlapia, gražiai Maironio minima.

Ne kartą mini, bet eilėraščių jos vardu nepavadina.

Paskykite vardą – 2 taškai,
jei cituojate posmą – 4 taškai.

4 Atsakymas: DUBYSA

Už Raseinių, ant **Dubysos**,
Teką saulė, teka;
Geltonplaukės puikios visos
Šneka ten, oi šneka.

(Daina)

Ten, kur **Dubysa** mėlyna juosta
Banguoja plati!..
Ko, ašarėle, ko tu per skruostą
Kaip perlas riedi?

(Vakaras ant ežero Keturių kantonų)

5 Mįslė

Įrašykite paskutinį eilėraščio žodį. 1 taškas.

Šalin, šalin!.. Ištiesęs ranką,
Tuščia, kas bėga, gražini!..
Rečiau vis spinduliai aplanką
Tolyn beskrieja tekini!
O šaltas, purvinas vanduo
Už lango teška. Tai.....

5 Atsakymas: RUDUO.

Šalin, šalin!.. Ištiesęs ranką,
Tuščia, kas bėga, gražini!..
Rečiau vis spinduliai aplanką
Tolyn beskrieja tekini!
O šaltas, purvinas vanduo
Už lango teška. Tai **ruduo!**
(Rudens dienos)

6 Mįslė

Eilėraščio eilutėse supainiota žodžių tvarka.
Atstatykite posmą. 4 taškai.

dvasia Ko nesoti, gi trokšti?
lakioji Paslaptینگais kur sparnais?
ar gražioji Praeities sapnai vėl
slapčia vaidinas jaunystė Tau?

6 Atsakymas

Ko gi trokšti, nesoti dvasia?
Paslaptینگais sparnais kur lakioji?
Praeities vėl sapnai ar gražioji
Tau jaunystė vaidinas slapčia?

(Troškimai)

7 Mįslė

Koks žaidimas, poeto mėgtas, gali išgelbėti iš bėdos, nuobodulio, padės sutvarkyti reikalus?

Žaidimo pavadinimas sutampa su eilėraščio pavadinimu. 2 taškai.

7 Atsakymas: Vintas

Jei nori draugijoje nieku nebūti,
Mokinkis išgarbinto **vinto**!
Tą vieną svarbiausia pašalinę kliūtį,
Sau stosi ant kelio ištrinto.

(Vintas)

8 Mįslė

„Pabėgo” eilučių pradžios, liko tik paskutiniai žodžiai.
Atstatykite posmą arba sukurkite naują.
4 taškai, jei panašiai. 6- jei tiksliai atkurta.

.....aplankys,

.....pasakys,

..... kalė.

..... ramu

.....čiulbimu

.....salę.

8 Atsakymas

Kas tą vietelę aplankys,
Tai rankai ačiū pasakys,
Kuri suolelį tašė, kalė.
Čia taip malonu ir ramu!
Pripildo paukščiai čiulbimu
Tą žalią be pastogio salę.
(Suolelis miške)

9 Mįslė

Įvardinkite vieną iš mėgstamiausių Maironio vietų Lietuvoje, remdamiesi „pabirusiais“ eilėraščio žodžiais.

2 taškai už atsakymą. Jei deklamuojuote posmą – 4 taškai.

Užliek, suteik, trokšta, išreikšt...

9 Atsakymas: Palanga.Birutės kalnas

Išsisupus plačiai vakarų vilnimis,
Man krūtinę užliek savo šalta banga
Ar tą galią suteik, ko ta trokšta širdis,
Taip galingai išreikšt, kaip ir tu, Baltija!
(Nuo Birutės kalno)

10. Mįslė

Kokios gėlės, anot Maironio, gražiausias vardas?

Pasakykite gėlės vardą ir eilėraščio pavadinimą -2 taškai;
jei cituojate posmą - 4 taškai

10 Atsakymas: Neužmirštuolė.

Tiek duota žiedeliams gražių pavardžių
Iš margo gėlių sutvėrimo;
O vis tik, man rodos, gražiausias iš jų
Jo vardas: **gėlė atminimo!**
(**Neužmirštuolė gėlė**)

11 Mįslė

Sudarykite penkieilį posmą. Kalbos dalys išvardintos eilės tvarka. 5 taškai

Naktis kvapai žiedų jausmus žemės valandų jausmus
Svaigina liūliuoja supa neša svaigina
Graži alpstančius alpstančius
Mus aukštai nuo

11 Atsakymas

Naktis graži. Kvapai žiedų
Svaigina alpstančius jausmus;
Liūliuoja, supa, neša mus
Aukštai nuo žemės valandų!..
Svaigina alpstančius jausmus.

(Duetas)

12 Mįslė

Pasakykite eilėraščio pavadinimą. Jį sudaro 1 žodis, atspindintis eilėraščio temą. 2 taškai

**Išvydau ją, kai vakarinė
Žvaigždė skaisčiai danguos mirgėjo,
O marių erdvė begalinė
Nuo pilno mėnesio tviskėjo.**

**Iš lūpų skundo negirdėjau,
Tiktai jaučiau jos širdį baugią
Ir netikėtai pamylėjau
Našlystės mano liūdną draugę.**

12 Atsakymas

POEZIJA

Įsivertinkime

34-32 – Maironio poezijos žinovas (žinovė)

28-24 – Nusimanote apie poeziją

19-10 – Kartais paskaitinėjate eilėraščių

9 ir mažiau – Jums yra įdomesnių dalykų
nei poezija

Raktas į kūrybingumą -
tai noras kažką bandyti,
rizikuoti ir pažiūrėti, kas
bus.

Shakti Gawain

